

A Pécsi Ítéltábla a dr. Vajta Zsolt pártfogó ügyvéd(ügyvéd címe) által képviselt **Lrendű felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Porpáczy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Berkéné dr. Porpáczy Szilviaügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2019. január 29. napján kelt 14.P.20.850/2016/88. számú ítélete ellen az alperes 89. és 91. sorszámú fellebbezése, valamint a felperes Pf.4. sorszámú csatlakozó fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a 2017. január 1. napjától kezdődő időszakra vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi, és ebben a részében a pert megszünteti.

Az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

A felemelt kereset alapján kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül az 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint tőkeösszeg után 2014. március 24. napjától kezdődően a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett minden naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot.

A másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Megállapítja, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd másodfokú eljárásban felmerült díja 60%-ban a felperes, míg 40%-ban az alperes terhére esik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2011. április 11-től 2014. november 24-ig volt az alperes büntetés-végrehajtási intézetben előzetes letartóztatott kisebb megszakításokkal. 2014. augusztus 19-én a felperest az alperes intézet IV. számú biztonsági csoportba, 2015. január 1-től, az új szabályok hatályba lépésével magas biztonsági kockázati szintű csoportba sorolta, 2014. november 12-től elszállításáig, 2014. november 24-ig szuicid hajlamúként volt nyilvántartva. Ekkor a B-i Fegyház és Börtönbe szállították át, majd 2016 szeptembere óta a Sz-i Büntetés-végrehajtási Intézetben tölti jogerős szabadságvesztés büntetését fegyház fokozatban.

A Sz-i Büntetés-végrehajtási Intézetből hozzátartozóival való személyes kapcsolattartás céljából történő ideiglenes átszállítását az alperes mint célintézet elutasította, majd a panasz folytán eljáró Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága 2016. december 16-án engedélyezte azt.

Az alperes intézetben 2011. április 11-től 2017. július 10-ig tartó fogvatartása során az alperes 801 napon keresztül nem biztosította a felperes részére a megfelelő mozgásteret, 115 nap alatt pedig a megfelelő légteret sem. Ezen időszak alatt az alperes folyamatosan végezte a zárkákban az illemhely elkülönítését, így a felperes fogvatartásának ideje egy részében csupán függönnyel leválasztott illemhellyel rendelkező zárkában volt elhelyezve.

A felperesnek a túlszűfolttság, az illemhely függönnyel történt leválasztása, a szabad levegőn való tartózkodás során övbilincsel való korlátozása miatt előterjesztett kártérítési igényét az alperes parancsnoka 2016. június 21-én kelt határozatával elutasította.

A felperes többször módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes azzal a magatartásával, hogy nem biztosított megfelelő életteret és az illemhelyet csupán függönnyel választotta le, valamint a napi egy óra szabad levegőn való tartózkodás során indokolatlanul alkalmazott vele szemben övbilincset, ezáltal nem tudott sportolni, vizet inni és telefonálni, továbbá poloskával fertőzött zárkában helyezte el, megsértette az emberi méltósághoz, az élethez, testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogait, ezért 1.500.000 forint közigazgatási jogkörben okozott kár, illetve nem vagyoni kár megtérítésére kérte kötelezni. Kérte megállapítani továbbá, hogy azzal a magatartással, hogy két alkalommal elutasította az ideiglenes befogadására vonatkozó kérelmét, hónapokon keresztül indokolatlanul akadályozta, hogy családjával kapcsolatot tartson, megsértette az emberi méltósághoz, a családdal való kapcsolattartáshoz, az élethez, testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát, ezért 500.000 forint sérelemdíj, illetőleg közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére kérte kötelezni. Kérte emellett megállapítani, azzal, hogy szuicid hajlama ellenére kamerás megfigyelés nélküli zárkában helyezte el, megsértette az emberi méltósághoz, az élethez, testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogát, ezért 2.000.000 forint közigazgatási jogkörben okozott kár, illetőleg nem vagyoni kár, illetőleg sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, azt mind jogalapjában, mind összegében vitatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát, amikor 2011. április 11. és 2017. július 10. közötti időszakban a felperes fogvatartása során 801 nap alatt nem biztosította számára a jogszabály által előírt minimális mozgásteret, légteret, valamint az illemhelyhez fűződő intim használat lehetőségét. Ezért 1.500.000 forint sérelemdíj, illetőleg nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest. Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a 2014. július 6-ig tartó időszakra a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.), míg az ezt követő időszakra a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit, így az 1959. évi Ptk.349.§ (1) bekezdését, 75.§ (1) bekezdését és 76.§-át, míg a Ptk.6:548.§-át és a 2:42.§-át kellett alkalmazni a közhatalom gyakorlása során történt személyiségi jogsértések elbírálására. A 2014. december 31-ig tartó időszakra a büntetések és egyes intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Bvtvr.) 35.§ (1) és (2) bekezdése, valamint a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési

elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bvtv.) 143.§ (5) bekezdése folytán a fogvatartottat ért kárért a fogvatartó büntetés-végrehajtási intézet felelős.

Az Alaptörvény 3. cikk (1) bekezdése, valamint Az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 3. cikke szerinti embertelen, megalázó bánásmódnak minősül az Európa Tanács Bizottsága, a CPT által kidolgozott elvek szerint, ha a fogvatartott mozgástere a 4 m²-t nem éri el. Az ide vonatkozó 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 239.§ (1) bekezdése, amely 2014. december 31-ig volt hatályban, majd az ezt követően hatályos 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 186.§ (2) bekezdése előzetes letartóztatottak esetén személyenként lehetőség szerint 10 m³ légtér és 4 m² mozgástér biztosítását írta elő. Az alperes kimutatása alapján megállapította, hogy a minimális 4 m² mozgástert nem biztosította a felperes számára a fogvatartása során, az ezzel okozott jogsértésért felelősséggel tartozik a felperes felé, a Kúria iránymutató Pfv.IV.21.654/2015/11. számú határozata szerint pedig nem védekezhet a befogadási kötelezettségével és objektív adottságaival sem. Az alperes által rendelkezésre bocsátott adatok alapján megállapította, hogy 141 napon át az illemhelyet függönnyel leválasztott zárkában tartotta fogva a felperest. Kimondta, hogy a túlszűfoaltság és az illemhely megfelelő elkülönítésének hiánya önmagában alkalmas az emberi méltóság megsértésére, ezért az 1959. évi Ptk.84.§ (1) bekezdés a) pontja, valamint a Ptk.2:51.§ (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította a felperes emberi méltóságának a megsértését, és az 1959. évi Ptk.84.§ e) pontja, valamint a Ptk.2:52.§ (1) és (2) bekezdése alapján összesen 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés, illetőleg sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest a jogsértés jellegét, hosszú időtartamát és ismétlődését is figyelembe véve, a felperes keresetével megegyezően.

Az övbilincs alkalmazásával összefüggésben kifejtette, hogy a Bvtv.117.§ (2) bekezdése, 118/B.§-a, 33.§ (4) bekezdése és (4/c) bekezdése alapján az alperes jogszerűen alkalmazott vele szemben mozgáskorlátozó eszközt, mivel a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 241.§-a, 42.§ (2) bekezdés d) pontja és a 44.§ (1) bekezdése szerint IV. számú biztonsági fokozatba sorolta; 2015. január 1-jét követően a Bvtv.145.§-a, a 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 5.§ (2) bekezdése, 29.§ (1), (4) és (5) bekezdése, 44.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés o) pontja alapján járt el jogszerűen, figyelemmel **B.B.** és **S.K.** tanúknak a biztonsági szabályzatra vonatkozó vallomására is. A felperes állítását, miszerint rovarcsípések keletkeztek rajta, a beszerzett egészségügyi dokumentáció nem támasztotta alá, e körben kárbejelentéssel sem élt. Ezen jogsérelmekre alapított kereseti kérelmet elutasította.

Ügyszintén alaptalannak találta a kapcsolattartás akadályozásával összefüggő igényt. A Bvtv.172.§ (1) és (2) bekezdése, 173.§ (1) bekezdése és 177.§ (1) bekezdése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rezsimszabályokhoz igazodó kapcsolattartás biztosítása a szabadságvesztés végrehajtására kijelölt büntetés-végrehajtási intézet feladata. Az alperes a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága 2016. decemberi engedélyező határozata alapján 2017. április 3-án biztosította a személyes kapcsolattartás lehetőségét átmeneti befogadás keretében, a személyes kapcsolattartáson kívüli kapcsolattartás egyéb formáit pedig a szabadságvesztés végrehajtására kijelölt büntetés-végrehajtási intézetben igénybe vehette a felperes. Az alperes magatartása az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a személyiségi jogsértés szintjét nem érte el, az erre irányuló keresetet ezért elutasította.

Nem vitatott tény, hogy a felperes 2014. november 12. és 2014. november 23-a közötti szuicid listás besorolása ellenére kamerás megfigyelést nem biztosított számára az alperes. A 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet szerinti speciális elhelyezés elmulasztása azonban személyiségi jogsértést nem valósított meg, ezért az elsőfokú bíróság az erre vonatkozó kereseti kérelmet is elutasította.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Előadta, hogy költségvetési szervként nem rendelkezik saját forrásokkal a jogszabályoknak megfelelő elhelyezés kialakítására, vagyis az 1959. Ptk. 339.§ (1) bekezdése szerint úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, ezért álláspontja szerint mentesül a kártérítési felelősség alól. Kiemelte, hogy a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet, valamint a 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet a megfelelő légtér és mozgástér biztosítását csak lehetőségként írta elő, a Kúria hivatkozott határozatával pedig nem értett egyet.

Felhívta a figyelmet arra, hogy a Bvtv.10/A.§ (1) bekezdése értelmében a 2017. január 1-jét követően megvalósult, alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt kártérítési kereset már nem nyújtható be, a kártalanítási igény érvényesítése pedig a büntetés-végrehajtási bíró hatáskörébe tartozik.

Másodlagosan a megítélt nem vagyoni kártérítés, illetőleg sérelemdíj összegét csökkenteni kérte figyelemmel arra, hogy a 801 nap fogvatartásból az elfalazott illemhely hiánya csak kisebb részen állt fenn, illetőleg a Bvtv.10/A.§ (3) bekezdése szerint utóbb bevezetett kártalanítás egy napi összege 1.200-1.600 forint közé esik, szemben az elsőfokú bíróság által megítélt napi 1.873 forinttal.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján. Egyúttal csatlakozó fellebbezést terjesztett elő az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása, a marasztalási összeg 2.500.000 forinttal történő felemelése, valamint az annak alapját képező további jogsértések megállapítása iránt. Keresetét felemelte és a megítélt 1.500.000 forint tőkeösszeg után 2014. november 25. napjától, a középarányos időponttól a kifizetés napjáig törvényes mértékű késedelmi kamatot igényelt. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte az indokolási kötelezettség elmulasztása, a bizonyítási teherről történő tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, valamint a bizonyítás kiegészítése, az elsőfokú eljárásban már indítványozott szakértői bizonyítás elrendelése érdekében arra vonatkozóan, hogy a kapcsolattartás elmaradása, valamint a szuicid hajlam milyen pszichés megterhelést jelentett számára, utóbbi miatt veszélyben volt az élete. Kiemelte, hogy Emberi Jogok Európai Egyezménye a gyermek és a szülő közötti kapcsolattartást alapvető jognak tartja, ezt két alkalommal megghiúsította az alperes. A szuicid hajlammal összefüggő kereseti kérelem kapcsán hangsúlyozta, hogy **B.B.** tanúvallomása is alátámasztja, a kamera nélküli zárkába 30 percnként nézett be az őr, így előfordult, hogy 30 percig egyedül volt. Kifogásolta, hogy a szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság nem teljesítette, mellőzését nem is indokolta.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésre ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból helyes következtetéseket levonva, helyes érdemi döntést hozott.

Nagyobb részben helyes jogszabályokat alkalmazott az elsőfokú bíróság, figyelmen kívül hagyta azonban Bvtv. 2017. január 1. napjától hatályos 10/A.§ és 70/A.§-a szerinti rendelkezéseket. A Bvtv.10/A.§ (1) bekezdése értelmében ugyanis kártalanítás jár az elítéltnak vagy az egyéb jogcímen fogvatartottnak a fogvatartása során a jogszabályban előírt léttér biztosításának hiánya és az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába

ütköző elhelyezési körülmény, különösen az illemhely elkülönítésének a hiánya, a nem megfelelő szellőztetés, világítás, fűtés vagy rovarirtás (továbbiakban együtt: alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények) által előidézett sérelem miatt. A kártalanítás megfizetésére az állam köteles. A Bvtv.70/A.§ (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a büntetés-végrehajtási bíró dönt az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményekből eredő sérelmek miatt az elítélt kártalanításáról az elítélt vagy a védő kérelmére. A 2017. január 1. napjáig véglegesen meg nem szűnt alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt kizárólag kártalanítás iránti kérelem terjeszthető elő, amit a büntetés-végrehajtási bíró előtt nemperes eljárásban kell érvényesíteni (BDT2018. 3850.).

A felperest az alperes büntetés-végrehajtási intézetből 2014. november 24. napján elszállították, azaz az itteni folyamatos fogvatartása ekkor megszűnt, ezt követően csupán rövidebb időszakokra tartózkodott ideiglenesen ismét az alperes büntetés-végrehajtási intézetben. A 2017. január 1-jét követő időszakra érvényesített igény így jól elkülönül a folyamatos fogvatartás időszakától: 2017. április 3-9-ig, május 22-28-ig, július 3-10-ig 22 napon keresztül ideiglenesen tartózkodott az alperes intézetben.

A felperes 2017. január 1-je utáni időszakra előterjesztett, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti követelésének érvényesítése nem a polgári bíróság, hanem a büntetés-végrehajtási bíró hatáskörébe tartozik. A keresetlevelet ezért idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 130.§ (1) bekezdés b) pontja alapján, hiszen az áttétel rendelkezései nem alkalmazhatók, mert a követelés nem polgári peres úton, hanem a Bvtv.-ben meghatározott eljárási rendben lefolytatandó nemperes eljárásban érvényesíthető. Az elsőfokú eljárás lefolytatását követően pedig ugyanezen okból az 1952. évi Pp.157.§ a) pontja alapján, figyelemmel a 251.§ (1) bekezdésére is, hatályon kívül kellett helyezni az elsőfokú ítéletet ebben a részében, és a pert meg kellett szüntetni.

Itt utal arra a másodfokú bíróság, hogy valóban nem adta meg az elsőfokú bíróság az 1952. évi Pp.3.§ (3) bekezdése szerinti tájékoztatást a bizonyítandó tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a sikertelen bizonyítás jogkövetkezményeiről, azonban a perben nem maradt bizonyítatlan, a jogvita eldöntése szempontjából jelentős tényállítás, ebből következően az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésére a fent írtakon kívül nem volt ok.

Az alperes fellebbezésével összefüggésben a másodfokú bíróság az alábbiakat emeli ki:

Annak ellenére, hogy a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 137.§ (1) bekezdése és a 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 186.§ (2) bekezdése valóban csupán arra az esetre írt elő minimális légtér- és mozgástér biztosítására vonatkozó kötelezettséget, ha a büntetés-végrehajtási intézetnek arra lehetősége volt, ugyanakkor ezek a rendelkezések nem felelnek meg az Alaptörvény 3. cikk (1) bekezdésében és az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én aláírt egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 3. cikkének. Az Európa Tanács Bizottsága, a CPT által megfogalmazott elvek szerint a fogvatartottak számára meghatározott legkisebb mozgástér 4 m² kell, hogy legyen. Az Emberi Jogok Európai Bírósága extrém túlszűfoltásznak tekinti, ha az egy fogvatartottra jutó személyes mozgástér kevesebb, mint 3 m².

Az emberi méltóság az Alkotmánybíróság gyakorlatából következően olyan generális és alapvető jog, amelynek figyelembevétele mindenkor kötelező. A lehetőség szerinti minimális mozgástér kötelezettsége azért került a jogszabályba, mert ez a minimum követelmény az emberi méltóságot biztosító elhelyezési körülmények feltételeihez. Az Alkotmánybíróság 32/2014. (XI. 3.) AB

határozatában 2015. március 31. napjával megsemmisítette a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 137.§ (1) bekezdésében írt minimális mozgástér „lehetőség szerinti” biztosítására vonatkozó rendelkezést, azonban annak célja csak akkor érvényesül, ha visszamenőleg is zsinórmértékül szolgál a jogalkalmazók számára, minden fogvatartottra kiterjed. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az Emberi Jogok Európai Egyezményében és az Alaptörvényben is szabályozott embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmából az az absztrakt követelmény vezethető le, hogy a többszemélyes zárkában fogvatartottak részére biztosított élet-, illetve mozgástérnek minden esetben el kell érnie a minimális mértéket, amely biztosítja számukra az emberi méltósághoz való alapjoguk sérelme nélküli elhelyezést valamennyi büntetés-végrehajtási intézetben. A minimális élet- és mozgástér biztosítása nélkül ugyanis olyan túlsúlyfoltosság jön létre, amely megakadályozza az érintettekkel való emberhez méltó és őket adottságaiktól függetlenül megillető bánásmódot, így embertelen, megalázó bánásmódnak, büntetésnek minősül.

Az alperes maga sem vitatta, hogy nem biztosított a felperes számára megfelelő életteret elhelyezésének ideje során - a fentiek szerint permegszüntetéssel érintett időszakot levonva - 779 napon keresztül.

Ugyanígy nem volt vitás, hogy az alperes a fogvatartással érintett időszak egy részében több zárkában nem biztosította az illemhely megfelelő elkülönítését az élettértől, így az annak használatával összefüggő minimális intimitást, amely vitathatatlanul szintén emberi méltóságot sértő, megalázó bánásmódnak minősül - annak ellenére, hogy azt a 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 135. § (2) bekezdése, valamint a 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 120.§ (2) bekezdése előírta.

A Kúria már több határozatában rámutatott arra, hogy az emberi méltóságot sérti a megalázó körülmények közötti fogvatartás (így az illemhely közös légtérben a zárkával, megfelelő mozgástér hiánya stb.). Ilyen esetben a fogvatartott közvetlenül a büntetés-végrehajtási intézettel szemben érvényesítheti az igényét, az állam közvetlen felelőssége nem állapítható meg. A büntetés-végrehajtási intézet kártérítési felelőssége nem menthető ki a befogadási kötelezettséggel, illetve a költségvetési források szűkösségével (Kúria Pfv.IV.21.344/2015/6.). Helyesen járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor a nem megfelelő elhelyezési körülmények miatt nem vagyoni kártérítés, illetőleg sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest.

Annak összegét is helyesen állapította meg, leszállítására a másodfokú bíróság nem látott indokot. Amellett, hogy az alperes nem jelölte meg másodlagos fellebbezési kérelmében azt az összeget, amelyre a megítélt nem vagyoni kártérítés, illetőleg sérelemdíj összegét leszállítani kérte, a másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított 1.500.000 forint a 779 napig tartó, emberi méltóságot sértő fogvatartásra tekintettel nem eltúlzott, az adott időszakra vonatkozó bírói gyakorlatnak megfelel. Ez az összeg szükséges és arányos a felperest ért sérelmek másnemű előnnyel történő kompenzálásához; ezért ebben a körben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Ezzel összefüggésben alapos volt a felperes felemelt keresete. Az 1952. évi Pp.247.§ (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet, azonban a 146.§ (5) bekezdés c) pontja értelmében nem keresetváltoztatás, ha a felperes az eredetileg nem követelt járulékokra is kiterjeszti a keresetét. Az 1959. évi Ptk.360.§ (1) bekezdésére és 301.§ (1) bekezdésére, valamint a 2013. évi Ptk.2:52.§ (2) bekezdésére és 6:48.§ (1) bekezdésére, valamint 6:532.§-ára figyelemmel a felperes alappal követelt késedelmi kamatot a megítélt nem vagyoni kártérítés, illetve sérelemdíj után. Ezért kötelezte a másodfokú bíróság az alperest a felperes javára a nem megfelelő elhelyezési körülményekkel összefüggésben megítélt 1.500.000 forint tőke után a

kifizetés napjáig a késedelemmel érintett minden naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére a 2011. április 1-től 2016. december 31-ig tartó időszakra vonatkozó középátlagos időponttól kezdődően, a Legfelsőbb Bíróság Büntető és Polgári Kollégiumának közös 1. számú állásfoglalására is tekintettel.

A felperes csatlakozó fellebbezését a másodfokú bíróság alaptalannak találta.

A felperest 2014. november 24. napján véglegesen átszállították az alperes büntetés-végrehajtási intézetből, azt követően csak rövidebb időszakokra, így a hozzátartozóival való kapcsolattartás gyakorlása céljából szállították oda vissza. Az alperes mint a kapcsolattartás helyszínéül szolgáló célintézet a befogadást valóban megtagadta, az átszállítást elutasító határozatot a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága megváltoztatta. A megváltoztató határozat azonban önmagában nem jelenti azt, hogy az alperes jogellenesen járt volna el. A Bvtv.122.§ b) pontja értelmében az elítélt jogosult kapcsolatot tartani a hozzátartozóival, viszont a kapcsolattartásnak a Bvtv.173.§ (1) bekezdésében szabályozott hét formája közül a d) pont szerinti látogató fogadása csupán egy a lehetőségek közül, a kapcsolattartásnak a büntetés-végrehajtási intézet rendje szerint biztosítható egyéb formáitól - pl. levelezéstől, telefonbeszélgetéstől, csomag küldésétől és fogadásától - nem volt elzárva a felperes. Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy nem zárta el a felperest az alperes attól a lehetőségtől sem, hogy hozzátartozói a számára a büntetés letöltésére kijelölt Sz-i Büntetés-végrehajtási Intézetben meglátogassák.

Emellett e kérdés elbírálása során nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt a körülményt sem, hogy az alperes kétség kívül csupán jogszabálysértő módon tud eleget tenni még azon fogvatartottak elhelyezésének is, akik vonatkozásában befogadási kötelezettség terheli. Így nem várható el tőle, hogy olyan fogvatartottakat is befogadjon - akár csak átmenetileg -, akikkel szemben befogadási kötelezettség nem terheli. Ebből következően az a magatartása, hogy a felperest a családjával való kapcsolattartás megkönnyítése érdekében nem fogadta be, nem minősíthető jogellenes és így a felperes személyiségi jogait sértő magatartásnak. A másodfokú bíróság egyébként a felperesnek a kapcsolattartással összefüggő igényérvényesítését visszaélésszerű joggyakorlásnak [2013. évi Ptk.1:5.§ (1) bekezdése] találta. Felperes ugyanis egyrésztől azért követelt sérelemdíjat, mert erre irányuló kötelezettsége hiányában az alperes nem fogadta be, másrésztől amikor az alperes befogadta őt, a 2014. november 24-i átszállítását követően, akkor a befogadás idejére sérelemdíj megfizetése iránt érvényesített igényt a nem megfelelő elhelyezési körülmények miatt.

A felperest 2014. november 12-24-ig tartották szuicid hajlamuként nyilván az alperesnél, ezt követően elszállították az intézetből. Tény, hogy ez idő alatt nem volt kamerával felszerelve az elhelyezésére szolgáló zárka. A 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet, illetőleg a Bvtv. 2014. novemberében hatályos rendelkezései kamerás megfigyelési kötelezettséget nem írtak elő szuicid hajlam esetére sem, és a felperes sem jelölt meg olyan jogszabályt, amelyre ezt az igényét alapította. Hangsúlyozza ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy a felperest ezzel összefüggésben sérelem nem érte. Az ugyanis nem emberi méltóságot sértő eljárás, hogy valakit nem figyelnek kamerával. A felperes maga sem állította bármiféle kár vagy hátrány bekövetkezését a kamerás megfigyelés hiánya okán, ezen időszakban kárt nem tett magában, és egyéb hátrányt sem szenvedett emiatt. Ez akkor is így van, ha lenne olyan jogszabály, amely az alperes számára a kamerás megfigyelést előírta volna, így személyiségi jogi sérelem hiányában az alperes sérelemdíj megfizetésére nem kötelezhető.

Helyesen járt el tehát az elsőfokú bíróság, amikor a felperesnek a kapcsolattartással és a kamera nélküli elhelyezéssel összefüggő kereseti kérelmeit alaptalannak találta, és elutasította.

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a felperes a bizonyítás kiegészítése érdekében kérte a szakértő kirendelésének hiányára hivatkozva. E körben előadta, hogy a kapcsolattartás elmaradása lelki sérelmeket okozott, ezt kellett volna vizsgálnia a szakértőnek, illetőleg azt is, hogy szuicid hajlama milyen lefolyású volt, milyen következményekkel járt, állította, hogy veszélyeztetve volt az élete. Indokolatlannak találta azonban a másodfokú bíróság - az elsőfokú bírósággal egyezően - a szakértői bizonyítás elrendelését. A fentiek szerint az alperes felperes ezen igényeivel összefüggésben felróható, jogsértő magatartást nem tanúsított, így a bizonyítás kiegészítése sem volt szükséges. Köztudomású tény, hogy a fogvatartás önmagában lelki megterhelést jelent, azonban jogsértés hiányában az ezzel összefüggésben bekövetkezett hátrányért az alperes nem felel.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság - a permegszüntetéssel érintett részét meghaladóan - az elsőfokú bíróság ítéletét helyesnek találta, és az 1952. évi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - fellebbezett részében - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése is sikertelen volt, a felmerült költségek között számottevő eltérés nem volt, így az 1952. évi Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A felperes teljes személyes költségmentességben részesült, az alperes pedig személyes illetékmentes, ezért a feljegyzett fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli az illethekekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a bírósági eljárásban alkalmazandó személyes költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján.

A másodfokú bíróság a felperest képviselő pártfogó ügyvéd másodfokú eljárásban felmerült díjának a pernyertesség-pervesztesség arányában történő viseléséről rendelkezett, annak konkrét összegét a kirendelő hatóság határozza meg az 1952. évi Pp.87.§ (2) bekezdése értelmében.

Pécs, 2019. június 19.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró